

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ จังหวัดยะลา

Academic Leadership of School Administrators under the Yala Provincial Office of Learning Encouragement

¹สุรเดช อุ่นเรือน Suradech Aunruean

²นวรรตน์ ไชยมภู Navarat Waichompu

^{1,2}คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

^{1,2}Faculty of Education and Liberal Arts, Hatyai University

¹Corresponding author, e-mail: suradech.aun046@hu.ac.th

Received November 15, 2024; Revised January 28, 2025; Accepted: January 28, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่อยู่ภายใต้การดูแลของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา โดยการจำแนกข้อมูลตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา รวมถึงการสำรวจแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเป็นครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 252 คน ซึ่งคัดเลือกโดยใช้โปรแกรม G*Power และทำการสุ่มอย่างง่ายสอดคล้องกับขนาดของสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่มีมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีความตรงเชิงเนื้อหาตั้งแต่ 0.67 - 1.00 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.985 ข้อมูลที่รวบรวมได้ถูกวิเคราะห์โดยใช้สถิติต่างๆ เช่น ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบค่าทีอิสระ และสถิติทดสอบเอฟ เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสามารถและการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาเป็นอย่างดี 2) การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 หมายความว่า ปัจจัยเหล่านี้มีผลกระทบต่อการบริหารจัดการและความเป็นผู้นำในสถาบันการศึกษาที่แตกต่างกัน 3) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ ที่เสนอแนะ ได้แก่ การร่วมมือระหว่างผู้บริหารและครูในการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของสถานศึกษา การใช้ข้อมูลจากผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในการพัฒนาหลักสูตร การออกแบบเครื่องมือการนิเทศที่เหมาะสม การสร้างช่องทางการสื่อสารที่ดีระหว่างผู้ปกครองและ

สถานศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายและทันสมัยตามแนว Active Learning เป็นต้น

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ; ภาวะผู้นำทางวิชาการ; ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The objective of this research article is to study and compare the Academic Leadership of School Administrators under the Yala Provincial Office Learning Encouragement. By classifying data by gender Work experience and size of educational institution Including surveying the guidelines for developing academic leadership as mentioned. The sample group in the study was teachers and 252 educational personnel selected using the G*Power program and simple randomization consistent with the size of the educational institution. The research instrument was a questionnaire with five estimation scales, with content accuracy ranging from 0.67 - 1.00 and confidence value equal to 0.985. The collected data was analyzed using various statistics such as percentage, mean, and standard deviation. Test statistics Independent T and F test statistics to carry out the analysis of the data obtained. The research results found that 1) Academic Leadership of School Administrators under the Yala Provincial Office Learning Encouragement. The overall picture is at a high level. which shows good ability and participation in educational administration 2) Comparison Academic Leadership of School Administrators under the Yala Provincial Office Learning Encouragement, classified by gender and work experience. and size of educational institution It was found that there was a statistically significant difference at the 0.01 level, meaning that these factors had different effects on management and leadership practices in educational institutions. 3) Guidelines Develop academic leadership. Suggestions include cooperation between administrators and teachers in setting the vision and goals of educational institutions. Using data from student achievement test results in curriculum development Designing appropriate supervision tools Creating good communication channels between parents and educational institutions Organizing activities Learn a variety of modern teaching according to Active Learning principles, etc.

Keyword: Leadership; Academic Leadership; School Administrators

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม สร้างชาติและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศให้ยั่งยืน ทำให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข เพราะการศึกษาคือหัวใจสำคัญในการพัฒนาประเทศ แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2579)

ซึ่งได้กำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) ไว้ว่า “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกุญแจสำคัญในการนำพาไปสู่ความสำเร็จขององค์กร เป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารองค์กร เพราะในการจะประสบผลสำเร็จขององค์กรนั้น จำเป็นต้องมีผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีประสบการณ์สามารถจูงใจผู้ร่วมปฏิบัติงาน มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความทุ่มเทให้กับการพัฒนาองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ (นพพล ศุภวิทยาเจริญกุล, 2560)

กรมส่งเสริมการเรียนรู้ ได้กำหนดหลักการทำงานของ กศน.ตำบล ไว้คือ ยึดชุมชนเป็นฐานในการดำเนินงานและการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ต้นทุนของชุมชน เช่น อาคาร สถานที่ แหล่งวิทยากร ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรม ประเพณี มีการประสานเครือข่ายในชุมชนร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยส่งเสริม สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนในชุมชน สังคม เข้ามามีส่วนร่วมเป็นภาคีเครือข่ายในการดำเนินการจัดกิจกรรมของ กศน.ตำบล ทั้งในฐานะผู้ให้บริการ ผู้รับบริการ มีส่วนร่วมเป็นเจ้าของ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา บูรณาการกระบวนการเรียนรู้ และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียนและชุมชน มีคณะกรรมการ กศน.ตำบล ที่เป็นคนในชุมชนให้การส่งเสริม สนับสนุน ติดตามดูแลและร่วมประเมินผลการดำเนินงาน กศน.ตำบล ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2553) เพื่อเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้และจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อให้ประชาชนได้รับการศึกษาตลอดชีวิตอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ สร้างและขยายภาคีเครือข่ายในการมีส่วนร่วมการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในชุมชน ส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ของภาคีเครือข่ายและประสานและเชื่อมโยงการดำเนินงาน จัดการศึกษาร่วมกับหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชนและภาคประชาชน ซึ่งการจัดกิจกรรมต่างๆ ต้องอาศัยภาวะผู้นำของผู้บริหารในการขับเคลื่อนและจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการพัฒนางานการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครู งานบริหารการศึกษานอกสถานศึกษาทั้งในด้านการบริหารจัดการ และการบริหารวิชาการของผู้บริหาร โดยผู้เกี่ยวข้องดังกล่าวจะได้ทราบข้อมูลสถิติ เพื่อสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในเชิงพัฒนาการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดผลประเมินผลในทุกระดับให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของหลักสูตร และจากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติทั้งประเทศตามข้อกำหนดการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งเป็นการประเมินคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนทุกคนในที่สุดท้ายของแต่ละระดับ กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้กำหนด เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน คุณภาพการจัดการศึกษา พบสภาพปัญหาด้านการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา คือผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ ประจำปีการศึกษา 2565 ของนักศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา โดยภาพรวมถือว่าอยู่ในระดับที่ต่ำ

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร

สถานศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ทราบข้อมูลภาวะผู้นำทางวิชาการของตนเอง สามารถใช้เป็นข้อมูลวางแผนพัฒนาตนเองได้ อีกทั้งใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และหน่วยงานทางการศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้บริหารให้ทำงานมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (mixed method) มีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา จำนวน 8 คน

1.2 ประชากรผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา จำนวน 264 คน

1.3 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครู ที่ปฏิบัติงานมาแล้ว 1 ปีขึ้นไป โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้โปรแกรม G*Power Analysis ได้กลุ่มตัวอย่าง 252 คน จากนั้นนำไปสุ่มอย่างง่ายแบบมีสัดส่วน (Proportional Simple Random Sampling) โดยจำแนกตามศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอ

1.4 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอ ที่ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป และมีวิทยฐานะตั้งแต่ชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 6 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับเพศ ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check – List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา โดยลักษณะของแบบสอบถามในตอนที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert's Scale) ประกอบด้วย 5 ด้าน จำนวน 34 ข้อ

2.2 แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา มีลักษณะเป็น

แบบสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่ครอบคลุมหลักการและมีคุณภาพตรงตามวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัยมากที่สุด

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ในขั้นตอนของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา โดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอเป็นตารางและอธิบายได้ตาราง

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในภาพรวม รายด้าน และรายข้อในแต่ละด้าน แล้วนำค่าเฉลี่ยมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายเป็นช่วงคะแนน (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา จำแนกตามเพศ โดยการทดสอบค่าทีอิสระ (t-test) สองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Samples t-test)

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) กรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติใช้วิธีการทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

5. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการสรุปเป็นความเรียงเพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา พบผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับที่ และระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ในภาพรวม

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	n = 252			
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	ลำดับที่
1. ด้านการกำหนดพันธกิจของสถานศึกษา	3.72	0.71	มาก	1
2. ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน	3.66	0.72	มาก	2
3. ด้านการนิเทศการสอน	3.64	0.74	มาก	4
4. ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน	3.58	0.72	มาก	5
5. ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน	3.65	0.73	มาก	3
รวม	3.65	0.73	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$, $SD=0.73$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการกำหนดพันธกิจของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.72$, $SD=0.71$) ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน ($\bar{X} = 3.66$, $SD=0.72$) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.65$, $SD=0.73$) ด้านการนิเทศการสอน ($\bar{X} = 3.64$, $SD=0.74$) และด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.58$, $SD=0.72$) เป็นลำดับที่ต่ำที่สุด

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา จำแนกตามเพศ ประสิทธิภาพในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา จำแนกตามเพศ

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา	เพศ				t	P
	ชาย (n = 67)		หญิง (n=185)			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. การกำหนดพันธกิจของสถานศึกษา					-	0.01
	3.72	0.71	3.70	0.71	6.47**	
2. ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน					-	0.01
	3.65	0.72	3.63	0.72	5.59**	
3. ด้านการนิเทศการสอน					-	0.01
	3.64	0.74	3.63	0.75	4.83**	
4. ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน					-	0.01
	3.57	0.72	3.56	0.73	5.15**	
5. ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน					0.29	0.18
	3.64	0.72	3.63	0.73		
รวม	3.65	0.72	3.63	0.73	-4.35*	0.04

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 * นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิง สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา มีภาวะผู้นำทางวิชาการในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอนไม่แตกต่าง โดยผู้บริหารเพศชายมีค่าคะแนนมากกว่าผู้บริหารเพศหญิง ($\bar{X} = 3.65$, $SD=0.72$) ($\bar{X} = 3.63$, $SD=0.73$)

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา จำแนกตามประสิทธิภาพในการทำงาน

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา	ประสบการณ์ในการทำงาน					
	น้อยกว่า 5 ปี		5 - 10 ปี		มากกว่า 10 ปี	
	(n = 35)		(n = 124)		(n = 93)	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1.การกำหนดพันธกิจของสถานศึกษา	3.68	0.71	3.67	0.71	3.66	0.71
2.ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน	3.62	0.72	3.61	0.72	3.60	0.72
3. ด้านการนิเทศการสอน	3.60	0.75	3.59	0.74	3.59	0.75
4.ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน	3.54	0.73	3.53	0.72	3.52	0.73
5.ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้การสอน	3.61	0.73	3.60	0.72	3.59	0.73
รวม	3.61	0.73	3.60	0.72	3.59	0.73

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี มีภาวะผู้นำทางวิชาการ มากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ทำงานปี 5 - 10 ปี และผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ตามความคิดเห็นของครูและบุคลากร ทางการศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา	ขนาดของสถานศึกษา					
	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่	
	(n = 15)		(n = 54)		(n = 183)	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1.การกำหนดพันธกิจของสถานศึกษา	3.65	0.71	3.64	0.72	3.63	0.71
2.ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน	3.58	0.72	3.57	0.73	3.57	0.72
3.ด้านการนิเทศการสอน	3.57	0.75	3.56	0.75	3.56	0.74
4.ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน	3.51	0.73	3.50	0.73	3.49	0.72
5.ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้การสอน	3.58	0.73	3.57	0.74	3.56	0.73
รวม	3.58	0.73	3.57	0.73	3.56	0.73

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กมีภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา มากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดใหญ่

วัตถุประสงค์ที่ 3 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ซึ่งประเด็นปัญหาในการสัมภาษณ์มี 5 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ด้านการกำหนดพันธกิจของสถานศึกษา ผู้บริหารให้คณะครูศึกษาแผนการศึกษาชาตินโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด จากนั้นผู้บริหารและคณะครูเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา ตลอดจนสะท้อนปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและคุณภาพผู้เรียน โดยการวิเคราะห์ SWOT นำไปสู่การกำหนดเป้าหมาย และภารกิจของสถานศึกษาให้ชัดเจนสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ใช้หลักประสานความร่วมมือทุกภาคส่วน กระจายอำนาจมอบหมายให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนภารกิจของสถานศึกษา

2. ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน ผู้บริหารจัดกระบวนการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญโดยจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์ คิดเป็น รักการอ่าน เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เน้นวิชาการควบคู่กับเทคโนโลยี คิดค้นวิธีการสอนที่หลากหลาย และนำข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนมาประกอบการตัดสินใจในการพัฒนาหลักสูตร โดยการให้ครูวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเป็นรายบุคคลและภาพรวม นำผลการทดสอบมาใช้ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียน แล้วจึงนำผลดังกล่าวมาวิเคราะห์ เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพและพัฒนาของผู้เรียน การจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล และแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินหลักสูตร เมื่อสิ้นปีการศึกษา นำผลการประเมินมาพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร สำหรับจัดการศึกษาในปีต่อไป

3. ด้านการนิเทศการสอน ผู้บริหารวางแผนร่วมกับครูในการออกแบบเครื่องมือการนิเทศการสอนที่หลากหลาย เทียบตรง สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอน และการนิเทศแบบตรวจเยี่ยมชั้นเรียน พร้อมให้คำแนะนำแก่ครูในการเตรียมความพร้อมในการรับการนิเทศ ผู้บริหารควรนิเทศการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนแบบกัลยาณมิตร มุ่งเป้าหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียน นำผลการนิเทศมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ วิเคราะห์แก้ไขร่วมกันเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

4. ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ทำให้ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนได้ตรงจุดที่ควรพัฒนา ให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบความก้าวหน้าทางการเรียนของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ และมีช่องทางการสื่อสารของผู้ปกครองกับสถานศึกษาที่เหมาะสม เพื่อสำรวจความพร้อมในการตรวจสอบความก้าวหน้าทางการเรียนของผู้เรียน

5. ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารจัดหาสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอและมีความทันสมัยต่อจำนวนผู้เรียน เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครู กำหนดให้มีกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตที่มีความหลากหลาย และเป็นกิจกรรมเชิงแนะแนว เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง ค้นพบตนเอง สามารถเลือกแนวทางตามความต้องการและความถนัดของตนเองได้

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะปัจจุบันผู้บริหาร

สถานศึกษามีระดับการศึกษาสูงขึ้น โดยเฉพาะในระดับปริญญาโททางด้านการบริหารการศึกษาขึ้นไป ผู้บริหารส่วนใหญ่ผ่านการอบรมเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ มีการพัฒนาศักยภาพของตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีการศึกษาดูงานด้านการบริหารการศึกษา จึงมีหลักการและกระบวนการในการกำหนดภารกิจของสถานศึกษา การส่งเสริมบรรยากาศในการจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน และพัฒนาระบบการการนิเทศ สอดคล้องกับงานวิจัยของอมรรัตน์ ไทรเมือง ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน ภาพรวมแตกต่างกัน (อมรรัตน์ ไทรเมือง, 2565) และสอดคล้องกับงานวิจัยของเกตุสุดา กิ่งการจร ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (เกตุสุดา กิ่งการจร, 2560)

2. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา ดังนี้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ที่มีเพศต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการในภาพรวมแตกต่างกัน จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีเสรีภาพในการพัฒนาศักยภาพตนเอง การแสวงหาความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงานไม่เหมือนกัน มีอำนาจหน้าที่และลักษณะ ในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน ทุกคนมีอิสระในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของอมรรัตน์ ไทรเมือง ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน ภาพรวมแตกต่างกัน (อมรรัตน์ ไทรเมือง, 2565)

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการในภาพรวมแตกต่างกัน จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเมื่อดำรงตำแหน่งผู้บริหารแล้ว ก็จะได้รับการพัฒนาทักษะทางการบริหาร เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่ตำแหน่ง มีการอบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการบริหารงานการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ตลอดจนการศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศ เพื่อเพิ่มพูน

ความรู้และทักษะในการบริหารงาน ระยะเวลาในการปฏิบัติงานจึงมีผลต่อทักษะดังกล่าว ประกอบกับการบริหารสถานศึกษาในปัจจุบันใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต้องทำงานและแก้ไขปัญหาาร่วมกัน สอดคล้องกับการวิจัยของฉัตรชัย จันทา ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม ผลการศึกษา พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ทำงานในการทำงานต่างกัน โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ฉัตรชัย จันทา, 2563)

2.3 ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ที่ปฏิบัติงานในขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการในภาพรวมแตกต่างกัน จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากขนาดสถานศึกษาที่ต่างกันก็ย่อมมีทรัพยากร ด้านต่างๆ ที่ต่างกันไปด้วย จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันแสดงบทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของบุญพา พรหมณะ ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 จำแนกตามประเภทของโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (บุญพา พรหมณะ, 2559) และสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยพร บุญใบ ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่าโดยรวมและรายด้าน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ปิยพร บุญใบ, 2563)

3. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา มีประเด็นสำคัญดังนี้

3.1 ด้านการกำหนดพันธกิจของสถานศึกษา ให้คณะครูศึกษาแผนการศึกษาชาติ นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด จากนั้นผู้บริหารและคณะครูเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา ตลอดจนสะท้อนปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและคุณภาพผู้เรียน โดยการวิเคราะห์ SWOT นำไปสู่การกำหนดเป้าหมาย และภารกิจของสถานศึกษาให้ชัดเจนสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ใช้หลักประสานความร่วมมือทุกภาคส่วน กระจายอำนาจมอบหมายให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนภารกิจของสถานศึกษา

3.2 ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน จัดกระบวนการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร ให้ครูทุกคนเป็นกรรมการ โดยร่วมกันสะท้อนปัญหาและข้อเสนอแนะ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามเป้าหมายและมาตรฐานของสถานศึกษา

3.3 ด้านการนิเทศการสอน วางแผนร่วมกับครูในการออกแบบเครื่องมือการนิเทศการสอน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ ผู้บริหารและครูจะร่วมกันออกแบบให้มีเครื่องมือที่หลากหลายเที่ยงตรง สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนและการนิเทศแบบตรวจเยี่ยมชั้นเรียน พร้อมให้คำแนะนำแก่ครูในการเตรียมความพร้อมในการรับการนิเทศ ตั้งแต่การเตรียมเอกสารต่างๆ การใช้สื่อในการสอน ไปจนถึงการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน โดยผู้บริหารควรนิเทศการจัดกิจกรรม

การเรียนการสอนแบบกัลยาณมิตรอย่างต่อเนื่อง และนิเทศการสอนแบบมุ่งเป้าหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียน นำผลการนิเทศมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำปัญหาต่างๆ มาวิเคราะห์แก้ไขร่วมกันตลอดจนควรให้คำแนะนำแก่ผู้รับการนิเทศเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

3.4 ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน ส่งเสริมให้ครูจัดทำแบบรายงานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมาใช้ในการแก้ปัญหา เพื่อวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล จะทำให้ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนได้ตรงจุดที่ควรพัฒนา กำหนดให้มีการจัดโครงการหรือกิจกรรมที่ให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบความก้าวหน้าทางการเรียนของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ และมีช่องทางการสื่อสารของผู้ปกครองกับสถานศึกษาที่เหมาะสม เพื่อสำรวจความพร้อมในการตรวจสอบความก้าวหน้าทางการเรียนของผู้เรียน

3.5 ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการจัดการเรียนการสอน จัดหาสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอและมีความทันสมัยต่อจำนวนผู้เรียน เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครู โดยการระดมทรัพยากรจากชุมชน การขอสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภายนอก นำสื่อการเรียนการสอนมาพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น เพื่อให้สถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลางมีคุณภาพด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางการเรียนการสอนที่เท่าเทียมกัน เป็นการลดความแตกต่างระหว่างสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลางกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ ให้มีการส่งเสริมบรรยากาศทางการเรียนการสอนที่ใกล้เคียงกันจะช่วยส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนทำให้คะแนนผลการทดสอบระดับชาติดีขึ้น

องค์ความรู้ใหม่

ผู้บริหารสถานศึกษาได้ทราบข้อมูลภาวะผู้นำการบริหารทางวิชาการของตนเอง นำมาใช้เป็นข้อมูลวางแผนพัฒนาตนเองได้ โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรมีวิสัยทัศน์กว้างไกลทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน มีความรู้ ความสามารถ มีนโยบายที่ชัดเจน มีระเบียบแบบแผนการปกครอง โดยยึดหลักธรรมาภิบาลส่งเสริมสนับสนุนการจัดการห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ นำเทคโนโลยีมาใช้จัดการเรียนการสอน การประชาสัมพันธ์องค์กร และนำวิจัยมาใช้ในการแก้ปัญหาในชั้นเรียน หน่วยงานทางการศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้บริหารให้ทำงานมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

บทสรุป

ผลการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ จังหวัดยะลา ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบผู้บริหารที่มีเพศต่างกัน มีภาวะทางวิชาการในภาพรวมแตกต่างกัน ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการในภาพรวมแตกต่างกัน ผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการในภาพรวมแตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

- เกตุสุตา กิ่งการจร. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 4 สระบุรี. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ฉัตรชัย จันทา. (2563). การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนมวารสาร. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ*, 9 (33): 245-255.
- นพพล ศุภวิทยาเจริญกุลม. (2560). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน์.
- บุญพา พรหมณะ. (2559). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- ปิยพร บุญใบ. (2563). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1. *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579*. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2553). *คู่มือการปฏิบัติงาน หัวหน้า กศน.ตำบล*. กรุงเทพฯ: รังษีการพิมพ์.
- อมรรัตน์ ไทรเมือง. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

